

I.2. A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

HELYZETFELTÁRO MUNKARÉS

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

A település Bács-Kiskun megye északi részén, az M5-ös autópályától nyugatra található.

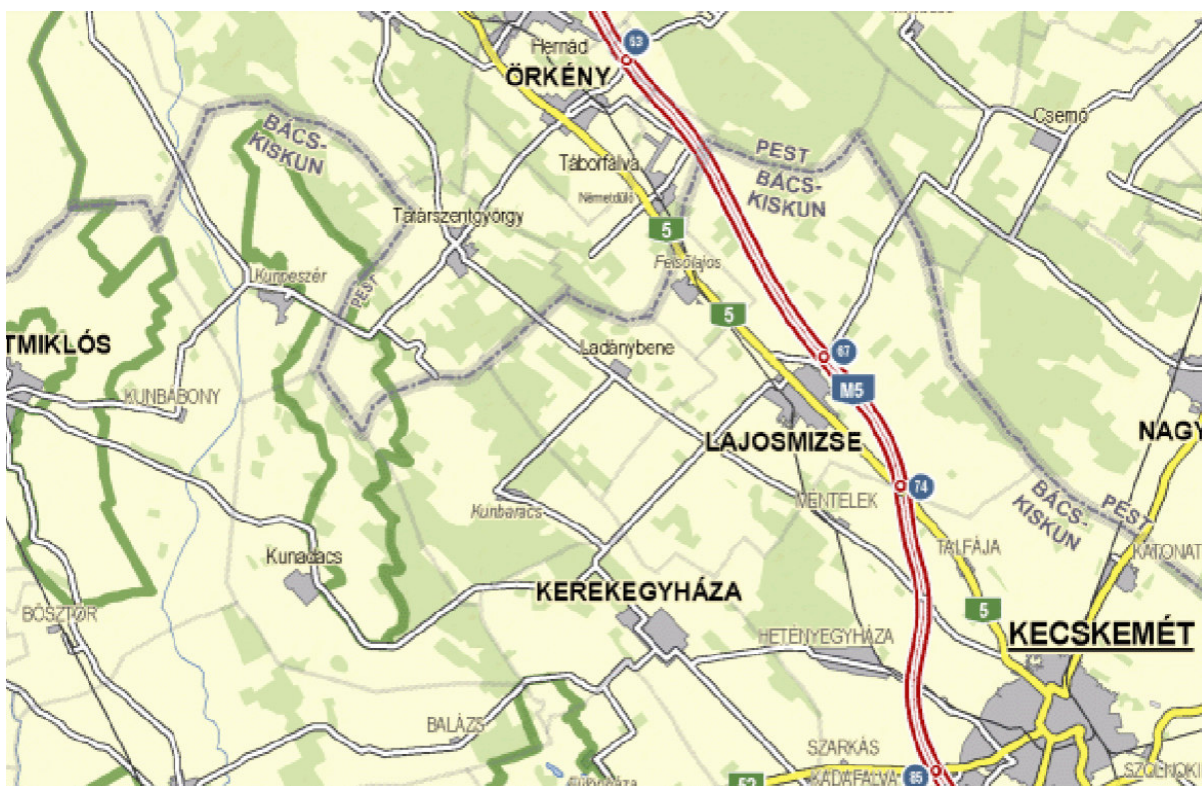
A térségben a központi szerepet a múltban és a jelenben is Kecskemét tölti be.

Pest megye vonzása és Kecskemét-Lajosmizse közelsége egyaránt megfigyelhető.

A település közúti közlekedési kapcsolatai jók mind Kecskeméhez, mint pedig Dabashoz.

Térségi szerepköréből fakadóan Kecskeméten működik a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal annak Kecskeméti Járási Hivatala és Szakigazgatási Szervei.

A környező települések közül kiemelkedő Kunbaraccsal való jó együttműködése, ami a Közös Önkormányzati Hivatalon keresztül valósul meg.

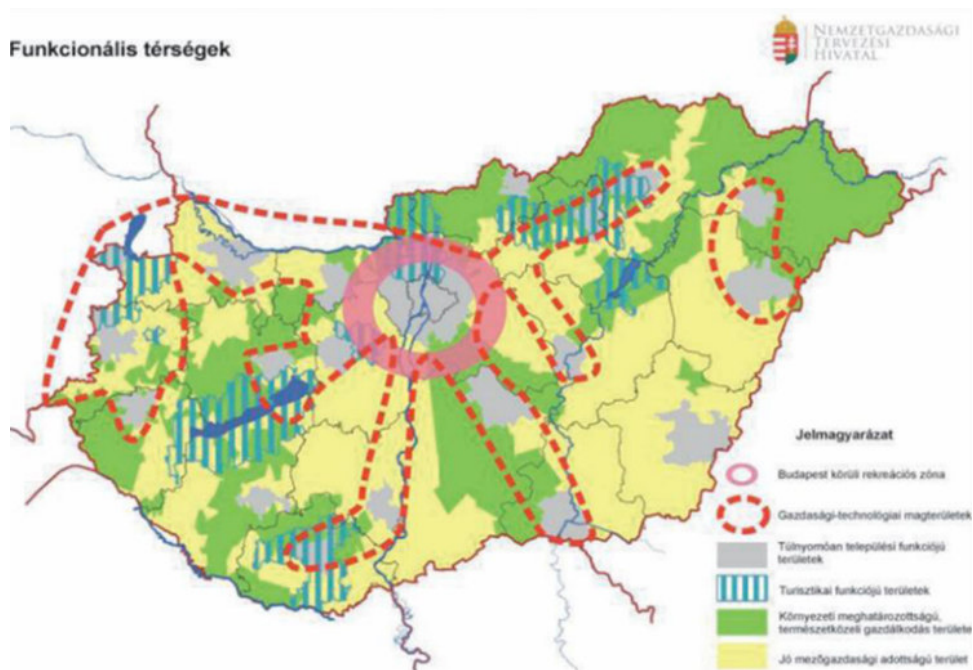
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az OFTK Magyarországon a legmagasabb szintű és jelentőségű fejlesztési dokumentum, amely összefoglalja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, illetve meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–2020-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

OFTK Térszerkezeti jövőképe

A térszerkezeti jövőképben kirajzolódnak azok a funkcionális térségek, melyek arculatában meghatározó – vagy a jövőben szándékoltnak azzá válik – egy-egy nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladat ellátása. Az adott térség elsősorban a feladatellátással kapcsolódik a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba. A funkciók kívánt térségi és településhálózati szintű kiosztását szemlélteti az alábbi térkép.

Ladánybene a „környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodás területén” helyezkedik el.

Az OTFK Bács-Kiskun megyére érvényes fejlesztési irányok a következők:

- A megye rendkívül gyenge népességmegtartó képességének javítása az életkörülmények és életkilátások javításával, komplex térségi programok révén.
- A klímaváltozás elleni komplex homokhátsági program végrehajtása.
- Komplex gazdaságfejlesztés alkalmazása, különös tekintettel a versenyképes korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, vállalkozói övezetekre, valamint tudásalapú termelő és szolgáltató ágazatok befogadására.
- Minőségi környezet kialakítása, fenntartható települési infrastruktúra fejlesztése, az energiafelhasználás racionalizálása.
- A lovas-, gyógy-, rekreációs-, gasztronómiai-, vallási és történelmi hagyományörzésen alapuló turizmus kiemelt fejlesztése.
- A humán erőforrás és a közösségfejlesztés foglalkoztatási programok, hagyományörzés, az oktatás fejlesztése által.
- A térségi kohézió megteremtése a megye európai gazdasági és társadalmi térbe való szorosabb integrációjával, valamint a megyén belüli és a határon átnyúló közlekedési kapcsolatok fejlesztésével.
- A határon átnyúló gazdasági és társadalmi együttműködések erősítése déli szomszédok irányába.
- Integrált terület- és vidékfejlesztési intézményrendszer felülvizsgálata.

Bács-Kiskun megyei Területfejlesztési Konceptió

A dokumentum alapján a megye jövőképe:

Bács-Kiskun megyét 2030-ban társadalmi-gazdasági stabilitás jellemzi, hagyományos értékein alapuló - XXI. századi kihívásokra adott - innovatív válaszokkal.

A népesség és a vállalkozások mobilitása a megye térkapcsolatainak köszönhetően élénk, ez gazdasági és kulturális értelemben pezsgő, sokszínű, vonzó környezetet teremt.

A KKV szektor a válságot követő több mint másfél évtized során a krízisben szerzett alkalmazkodóképessége, hatékonyságnövekedése és megújulási képessége révén jelentős részt vállal a bővülő foglalkoztatásban.

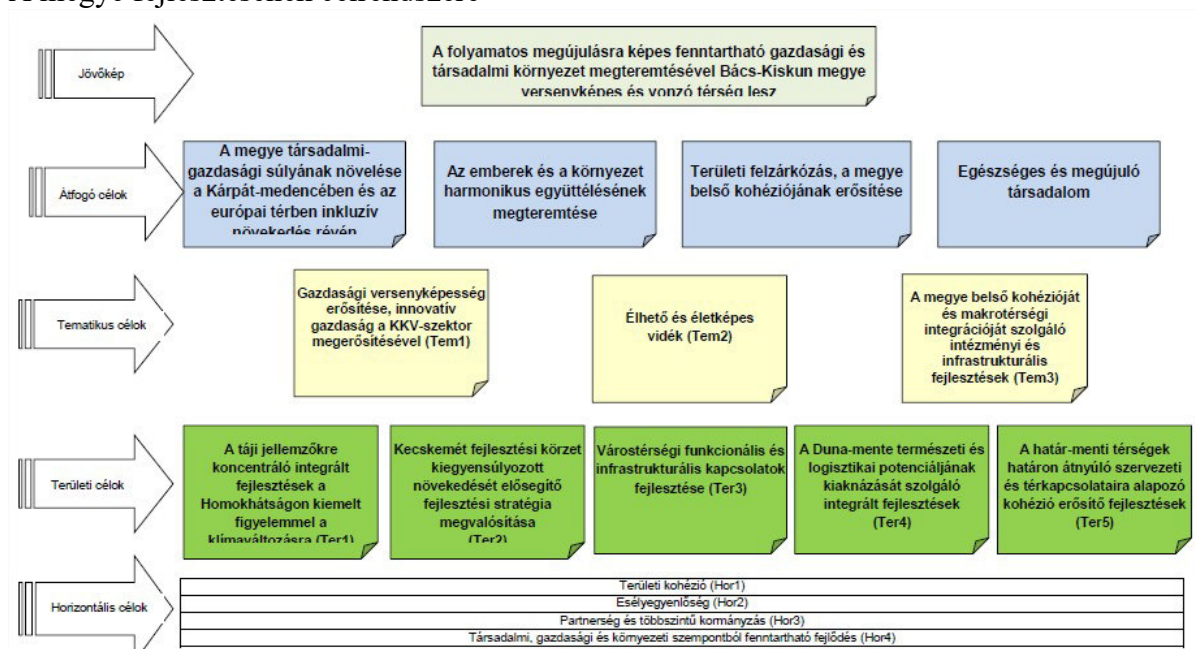
A környezeti problémákra adott válaszoknak köszönhetően a Homokhátság gazdasági leszakadása megáll, az elvándorlás csökken, a táj sajátos arculata turisztikai, környezetvédelmi és letelepedési szempontból is vonzó lehetőségeket kínál.

A vidéket lefedik a kiváló minőségű mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszeripari üzemek, a vidéki lakosság kreativitásának és az élethosszig tartó tanulásnak köszönhetően a vállalkozói szféra a termelés és szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni. A vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntartható, nem jár környezetszennyezéssel, az építési beruházások a táj arculatához illeszkedően valósulnak meg

A megye települései megfizethető és minőségi életfeltételeket biztosítanak, energiaszolgáltatásukban folyamatosan növekszik a megújuló energia aránya.

A megye fejlesztő és infrastrukturális hálózatai a nemzetközi térbe történő integrációt és a fejlesztési erőforrások kihasználásának maximalizálását eredményesen szolgálják.

A megye fejlesztésének célrendszere

A Konceptió által meghatározott tematikus és területi célok közül különösen az alábbiak relevánsak Ladánybena tekintetében:

Élhető és életképes vidék

Prioritások

1. Az országon belül legnagyobb arányban felelhető tanyás térségek fenntartható társadalmi-gazdasági fejlesztése a tanyák sokféleségének figyelembe vételével (gazdasági funkció, lakófunkció, rekreációs funkció)
2. Komplex tájgazdálkodási program megvalósítása külterületi fókusszal
3. A természeti erőforrások fenntartható használatán és az agrárgazdaság tradícióin alapuló jövedelemszerzési lehetőségek bővítése

A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra

Prioritások:

1. Energetikai beruházások, energiafelhasználás racionalizálása és az ezt szolgáló beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában
2. Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában, vízmegtartást megvalósító vízgazdálkodás
3. A Homokhátság problémáinak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése
4. Szemléletformáló akciók támogatása
5. Kutatás-fejlesztés- innováció támogatása a Homokhátságon
6. Alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése

Községtérési funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése a népességmegtartó-képesség javítása érdekében

Prioritások:

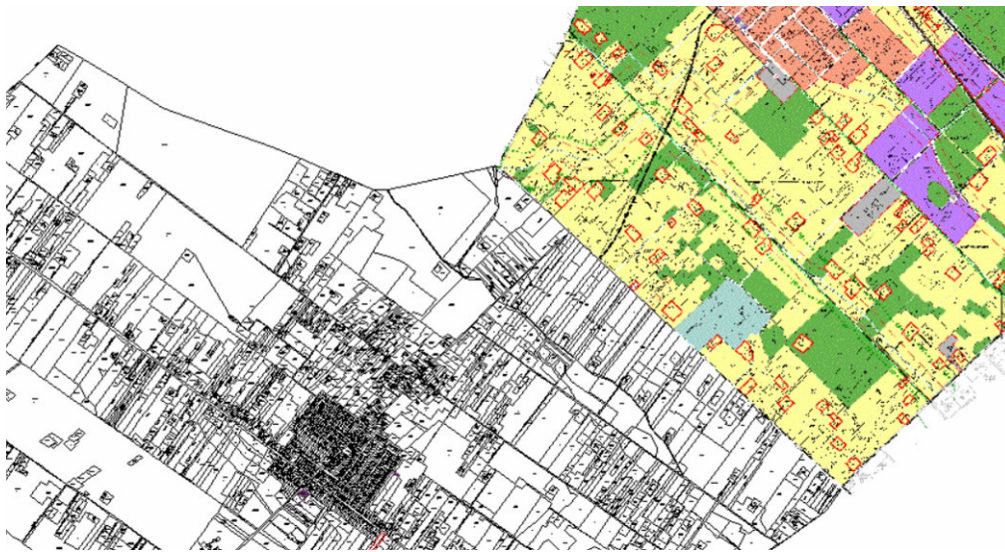
1. Városterégi integrált és komplex programok kidolgozása és megvalósítása
2. Esélyteremtés: a nevelés-oktatás módszertanának, személyi és infrastrukturális feltételeinek, valamint hozzáféréseinek javításával és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjával
3. A sokoldalú szolgáltató-és intézményrendszerre épülő kitörési pontokra alapuló fejlesztések (design, egészségipar, rekreáció, interaktív élményközpontok stb.)

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Szomszédos települések: Tatárszentgyörgy, Táborfalva, Felsőlajos, Lajosmizse, Kunbaracs. Tatárszentgyörgy, Lajosmizse, Kunbaracs esetében nincs olyan településszerkezeti elem, amely érintené Ladánybenét.

Felsőlajos településszerkezeti tervében lévő összekötőút nyomvonala a két település közötti határukon vezetett töréssel folytatható Ladánybena jelenlegi településszerkezeti tervén és jelen felülvizsgálatban is szereplő településközi összekötőúttal.

Felsőlajos Ladánybenével határos településszerkezeti tervének részlete

Táborfalva

Táborfalva és Ladánybena közigazgatási területét egyaránt érintő katonai területet Táborfalva településszerkezeti terve tartalmazza

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Új településfejlesztési koncepció készül. A hatályos településfejlesztési koncepció alábbi fejlesztési irányai átvehetők:

Ladánybene területén a következő fejlődési irányok prognosztizálhatók:

A keleti, homokos talajú, tanyás területein a családi gazdaság lehet a szabad munkaerő foglalkoztatásának üzemformája zöldség- és gyümölcstermelő gazdasági profillal.

A védett területeken a környezetvédelmi-tájvédelmi funkciót ellátó, korlátozott, értékmegőrző mezőgazdaság kap támogatást.

Nyugati részen a homokos területen erdő telepítés, erdőgazdálkodás(nyár, fekete fenyő).

Településfejlesztési stratégiával nem rendelkezik a község.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

42/2007 (V.14.) sz. határozat

Településszerkezeti tervi leírás

Módosító határozatok

79/2008.(VIII.28.) Kt. számú határozat

65/2013.(IX.18.) határozat

42/2014.(V.27.) határozat

58/2016.(VIII.15.) határozat

26/2019.(IV.29.) határozat

Tervek

Településszerkezeti terv m=1:10 000 T-1

Belterület szerkezeti terve m=1:5 000 T-2

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

12/2007 (VI.14.) sz. rendelet

Helyi építési szabályzat mellékletei (Szabályozási tervek)

Igazgatási terület övezeti terv m=1:10 000 SZ-1

Belterület és tanyasor szabályozási terve m=1: 2 000 SZ-2 A, B

Helyi építési szabályzat függelékei

1. Övezeti összesítő táblázat

2. Jegyző által engedélyezhető kutak talpmélysége

3. -

4. -

5. Közlekedési területek mintakereszt szelvényei m=1:200

6. Csatornák

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A 2007. évi terv legfontosabb megvalósult elemei a belterület dk-i részén megvalósított lakóterületfejlesztés valamint a vállalkozások által igényelt beruházási helyszínek gazdasági területi kijelölései. Az utóbbiak szigetszerűen külterületen és belterületben egyaránt megtalálhatók.

Alapterv változtatásai (TRE módosítások kimutatása a kezdeményezés éve szerint) az állami adatátvételekből és jogszabályi követelményekből következő változtatások mellőzésével

2008.

Lf-1 helyett Vt (Fő utca-Kossuth u. Mester u.-Rákóczi u. által határolt terület, 10-11 hrsz DK-i telekhatára - Fő u. Rákóczi u, és Piactér u. közötti terület, Rákóczi u. keleti teleksora a 134 hrsz DNY-i telekhatára és az Arany János u. között, Fő utca 31-33 hrsz)

2011.

Má-1 helyett Gip (0101/105 hrsz telektulajdonos kérelmére)

Vt – Gksz-k (42/2 hrsz telektulajdonos kérelmére)

Lf-2 – Gksz-k (43 hrsz) telektulajdonos kérelmére)

Má-1* övezet pontosítása, telekhatárokhoz igazított szabályozása

Rákóczi utcai szabályozási szélesség csökkentése

HÉSZ szöveg pontosítása erdőterület, mezőgazdasági terület és belterületi határ vonatkozásában.

2013.

Lf-1 helyett Gksz-é (252-253 hrsz telektulajdonos kérelmére)

2016.

134 hrsz-ú önkormányzati telken közterületi elárusítóhely Piac érdekében

Vt helyett Vt* (42/1 hrsz üzletház bővítése érdekében telektulajdonos kérelmére)

Gksz-k helyett Vt* (42/2 hrsz üzletház bővítése érdekében telektulajdonos kérelmére)

2018.

Má-1 helyett Gksz (019/89 hrsz telektulajdonos kérelmére)

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Demográfiai viszonyok

Lakosság: 1 712 fő

A belterületen élők száma 1028, a külterületen élők száma 684 fő.

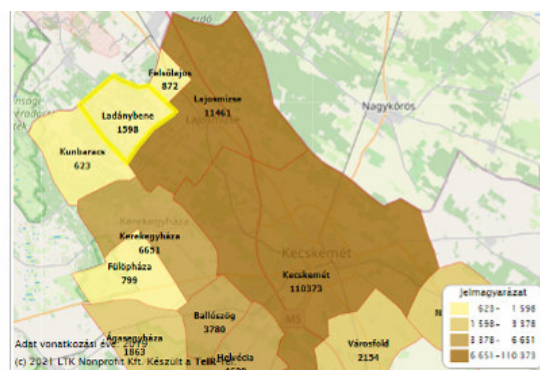
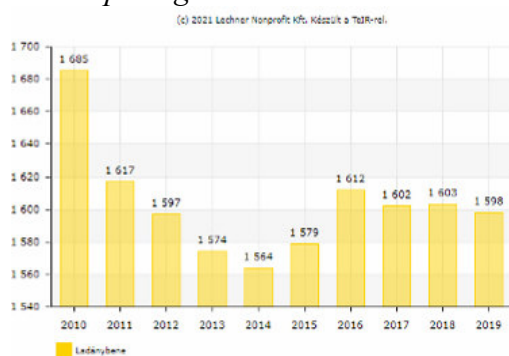
Az adatok viszonylag rövid időszak demográfiai eseményeit mutatják, ám az adatokból több egyértelmű következtetést is levonhatunk.

A lakosság létszáma gyakorlatilag stagnál, nem változik. A gyermekek létszámához képest magas az idősök száma, valamint jelentős a külterületi lakosok száma.

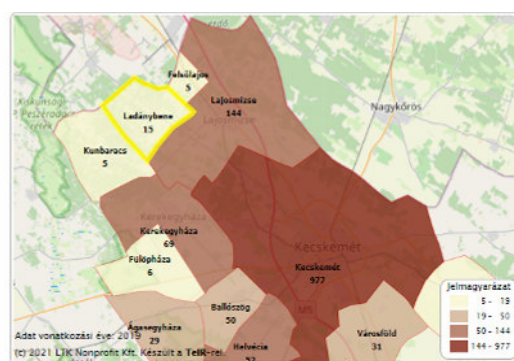
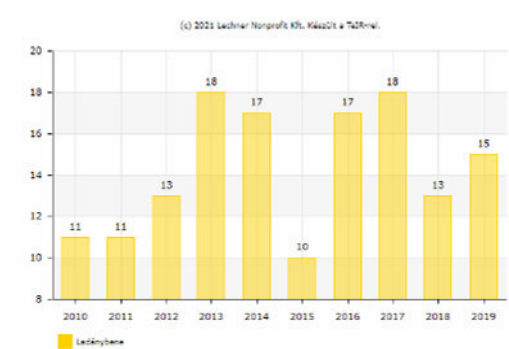
(Forrás: Önkormányzat jóváhagyott gazdasági programja 2019-2024.)

Forrás: TeIR-Helyzet-Tér-Kép

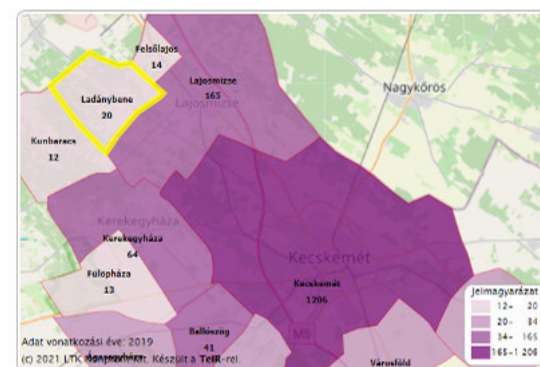
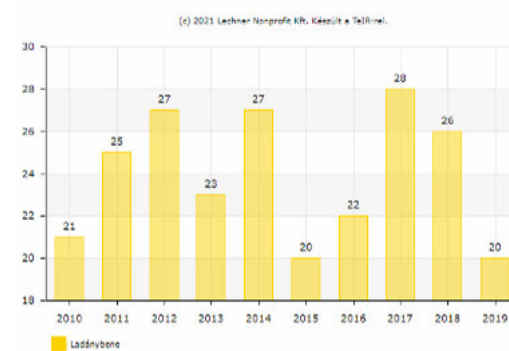
Lakónépesség

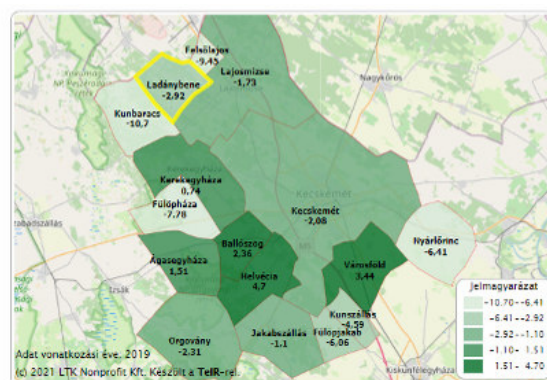
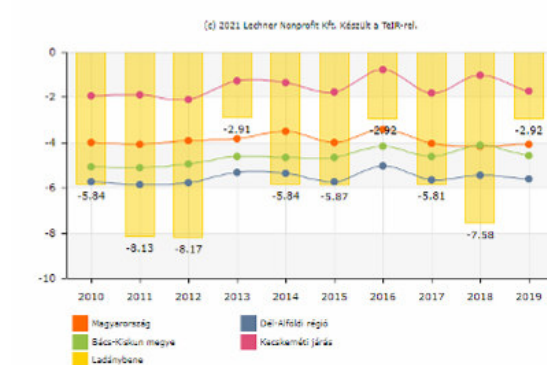
Élveszületések száma

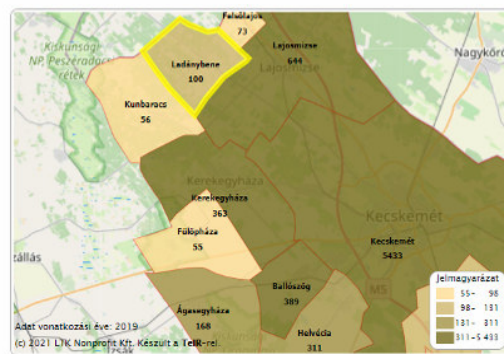
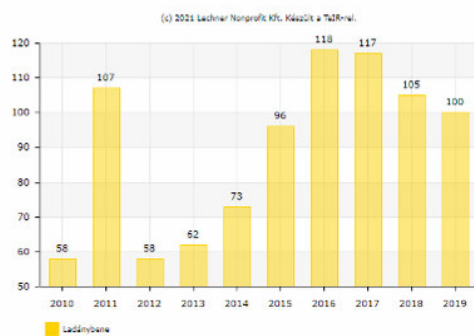
Halálozások száma

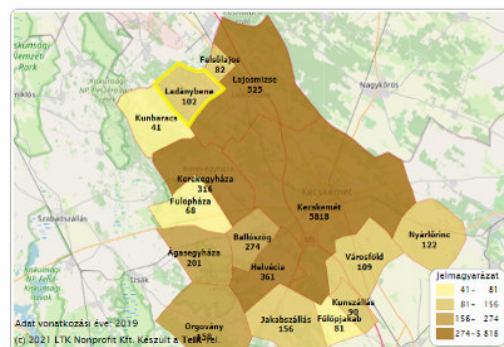
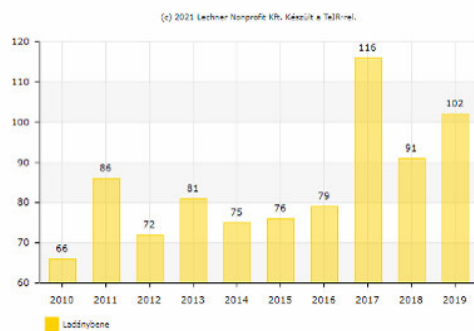
Természetes szaporodás

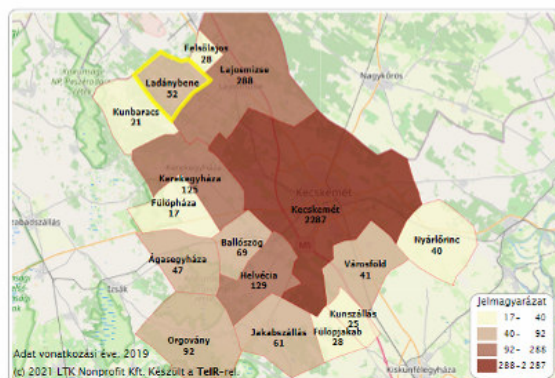
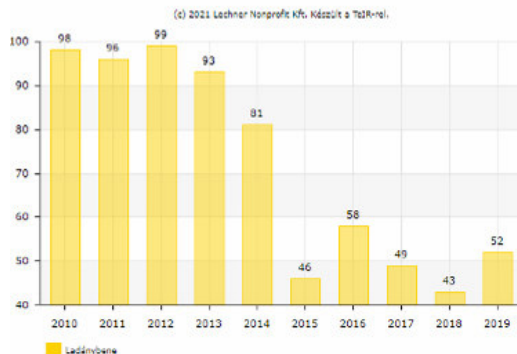
Odavándorlások száma

Elvándorlások száma

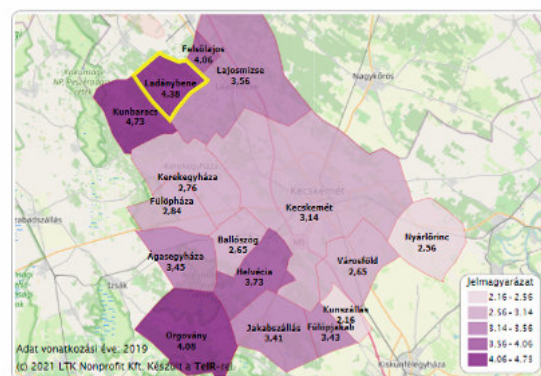
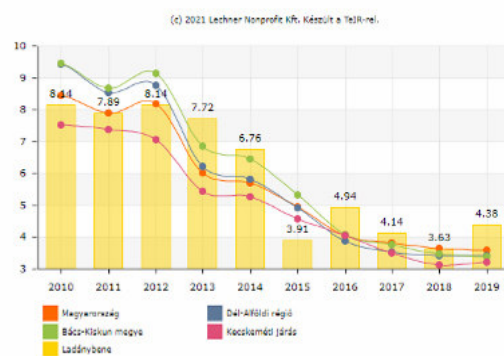

Regisztrált munkanélküliek száma

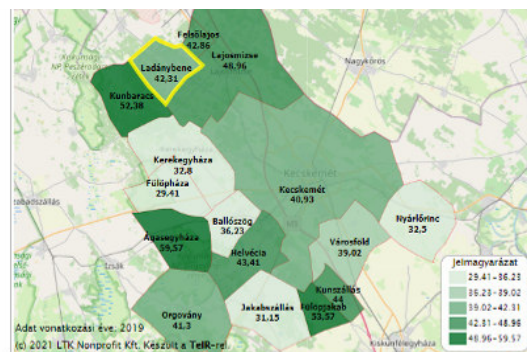
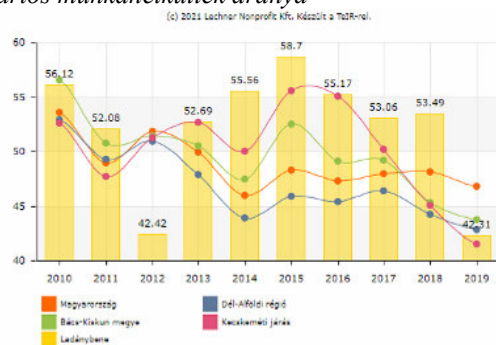

Nyilvántartott álláskereső a munkaképes koru népesség százalékában

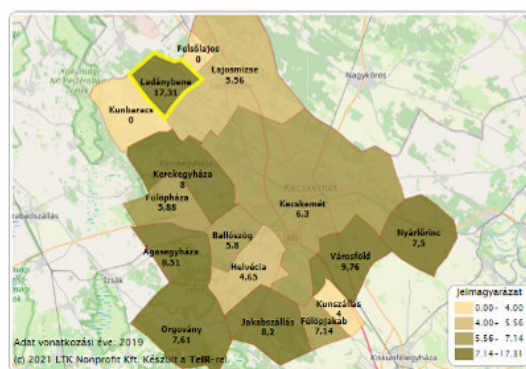
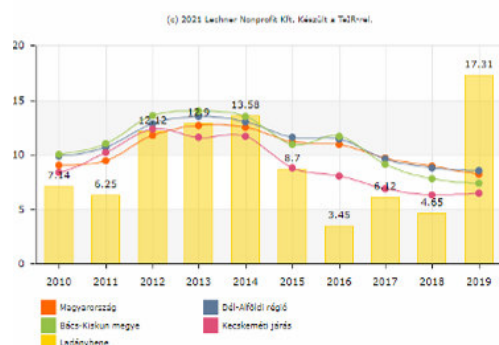
Nyilvántartott álláskereső a munkaképes koru népesség százalékában.

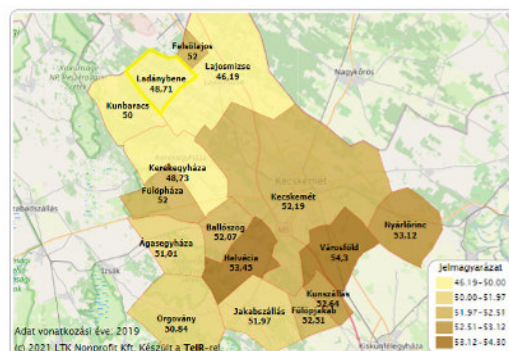
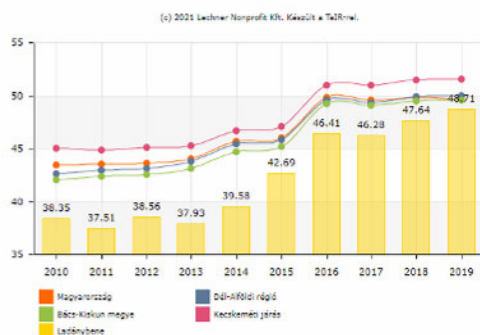
Tartós munkanélküliek aránya

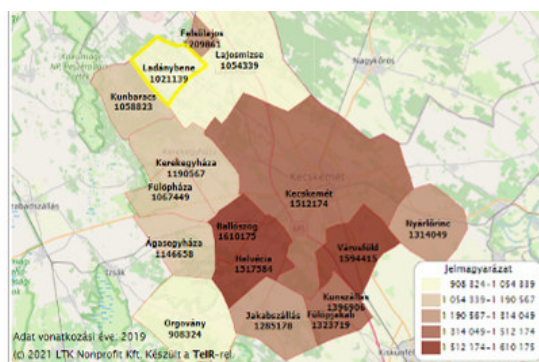
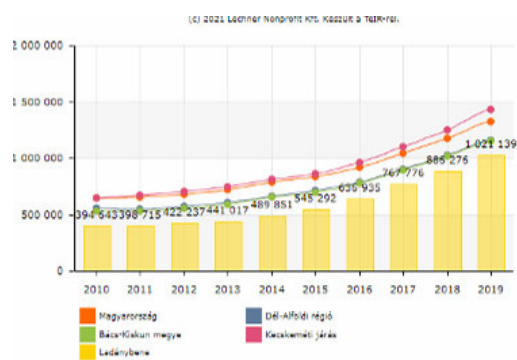
Pályakezdő munkanélküliek aránya (százalék)

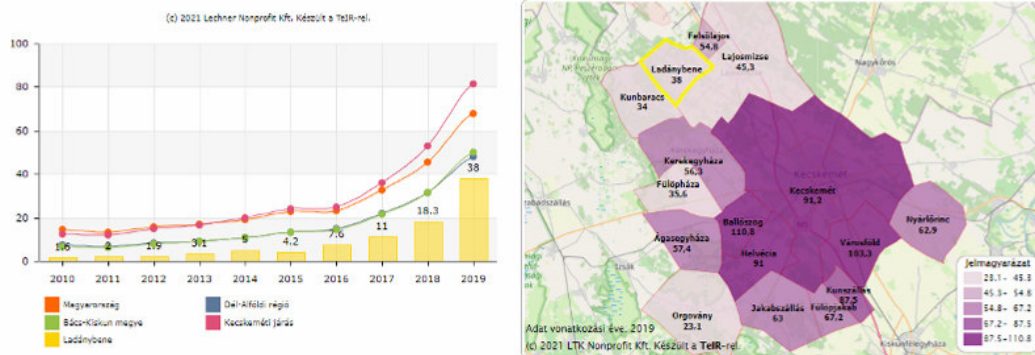
Adófizetők aránya

Egy lakosra jutó nettó jövedelem

Magas-illetve alacsony jövedelműek aránya

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Ladánybene belterületére kevésbé jellemző a térbeli kirekesztés, a szegregáció jelenléte. A tanyavilág térbeli-társadalmi leszakadása jobban megfigyelhető. A KSH adatszolgáltatása alapján szegregátumnak Csikosdűlő tekinthető. (ld. KSH melléklet)

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők

A településen élők helyi kötődésének erősítésében kiemelt szerepe van a közösségteremtő, közösségi élményeket nyújtó rendezvényeknek, az összetartozást elősegítő civil szervezeteknek és kluboknak.

A település életét számos, minden évben megrendezésre kerülő rendezvény színesíti.

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások

Oktatás, nevelés, művelődés, kultúra:

Ladánybene az alapfokú oktatás intézményei találhatóak meg. A településen 3 csoportos óvoda 1 általános iskola áll a gyermekek és szüleik rendelkezésére. 2013. január 1. napjától az állam gondoskodik a köznevelési alapeladatok ellátásáról. Ennek megfelelően a község oktatási-nevelési intézményei az óvoda fenntartója a helyi önkormányzat.

Az önkormányzat gazdasági programja szerinti célok:

- az állami fenntartásban lévő általános iskolával a jó kapcsolat fenntartása, lehetőségekhez mérten költségvetési támogatása,
- ladánybenei gyermekek oktatási intézménybe történő szállítása,
- tehetséges, szociálisan rászorult tanulók támogatása (Bursa Hungarica ösztöndíjprogram),
- ünnepeink megtartása, színvonalának, az azon résztvevők számának növelése,
- önkormányzati rendezvények magas színvonalon való megrendezése,
- Megyei Könyvtári ellátásban való részvétel megtartása,
- eMagyarország Pont további működtetése,
- testvértelepülési együttműködés erősítése.

Sport, kapcsolódás:

A ladánybenei sportélet legfontosabb színtere a sportpálya és a közeljövőben megvalósítandó sportszarnok, mely amellelt, hogy színvonalas teret biztosít az iskolai testnevelésnek, helyet biztosít a Község sportszakosztályainak és más rendezvényeknek is.

A sportpálya mellett többfunkciós sportpálya kialakítására van lehetőség.

Egészségügy és szociális ellátás

Az önkormányzat gazdasági programja szerinti célok:

- *jelenlegi szociális és egészségügyi rendszer fenntartása (társulás illetve vállalkozás szerződés alapján),*
- *tanyagondnoki szolgálat további működtetése,*
- *kötelező és ajánlott szűrővizsgálatok népszerűsítése,*
- *önkormányzati bérlakás építése, kialakítása,*
- *a település lakosságának megőrzése érdekében segíteni és támogatni kell a fiatalok telek-, illetve lakásvásárlását*
- *játszótér bővítése*

Közbiztonság:

Az önkormányzat gazdasági programja szerinti célok:

- *térfigyelő-kamerarendszer bővítése,*
- *jó együttműködés fenntartása a rendőrséggel,*
- *közterületek, rendezvények rendjének megőrzése*

Civil szféra:

Ladánybene komoly civil aktivitás színtere, a helyicivil.hu portál szerint 6 szervezet működik:

Községi Sportegyesület Ladánybene
Ladánybene Községért Alapítvány
Ladánybenei Football Club Egyesület
Ladánybenei Községi Gazdakör
Ladánybenei Polgárőr Egyesület
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Ezek a civil tevékenységek széles skáláját lefedik, az egészségügytől kezdve, az érdekképviselőten át, a közbiztonságig számos terület megjelenik.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Ladánybenén az alapításától kezdve a mező és erdőgazdasági tevékenység jelentette a fejlődés zálogát.

A keleti, homokos talajú, tanyás területein a családi gazdaság lehet a szabad munkaerő foglalkoztatásának üzemformája zöldség- és gyümölcsstermelő gazdasági profillal.

A védett területeken a környezetvédelmi-tájvédelmi funkciót ellátó, korlátozott, értékmegőrző mezőgazdaság kap támogatást.

Nyugati részen a homokos területen erdő telepítés, erdőgazdálkodás(nyár, fekete fenyő).

A turizmus jelentősége a lehetőségekhez képest elhanyagolható, a jövőbeni fejlesztés egyik célterülete lehet. A terület adottságai közül fontossági sorrendben a természeti értékeket kell kiemelni. A kistérségben a terep adottságainak megfelelően a falusi turizmus, a tanyák benépesítése, pl lovastanyák kiépítése lehetne. Tájí értékek kihasználása, az elhanyagolt tanyák jól megközelíthetők, villannyal jól ellátott a külterület.

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

Ladánybene közigazgatási területének nagy része kultúrtáj.

Természeti adottságok, tájhasználat, tájszerkezet, tájtörténeti vizsgálat

A település a Kiskunság homokhátsági aszályos részén fekszik.

A terület, mint pusztta, a honfoglalás korától lakott. A középkorban a jászok és a velük együtt beköltöző kunok formálták a homokbuckás, vadvizes Hátság táját és társadalmát. A törökdúlásban elnéptelenedett pusztta az ezerhétszáz évesekben ismét népesedésnek indult a terjeszkedő jász pásztorkodás következtében. Így került bérleményébe Jászladánynak és Jászberénynek Bene-pusztta. Benepusztta és Jászladány nevek összekapcsolódásából kapta a nevét a kialakuló önálló település az 1800-as évek közepén. Ezután fejlődésnek indult a térség. Bene területén évszázadokon keresztül extenzív állattartás, a pásztorkodás volt a jellemző.

Bene területe fában szegény volt. A homoki tölgyeseket már a honfoglalás előtt kiirtották. Jellemző erdőtársulássá a Duna-Tisza közén és főleg a Homokhátságon a nyáras-borókás vált. A nyárfások telepítés eredményeként jöttek létre. Az erdőket megmegszakította egy-egy bokros, cserjés (kőkeny, galagonya, fagyal, som). A tavak és turjánosok partjain megtermő fűzfa, nád, sás, káka több mindennek adta anyagát, az építéshez és használati tárgyak készítéséhez nyújtott alapanyagot. Korábban főleg a tölgy, boróka, fűzes és az ezüstnyár tette a határt változatossá: az 1825-ös térképen jól látszik, hogy Bene északi részén három nagyobb erdős-bokros terület húzódott meg. A második katonai felmérésen (1860-61) Ladánybene keleti, északkeleti részén megjelenő erdőség, a „Jász-Ladány-Bene erdő” - a telepítések hatására létrejött bozótos-fás terület, buckás erdőség. A 19. század végén pedig az akác jelentette a homok megkötésének új módját. Ma már sok, néhol túlburjánzó akácos részeket találunk, közte néhol a juhar is megtalálható. Mára az akácos és fenyves telepítések magas aránya a jellemző.

A 19. század elejétől nagy figyelmet szenteltek a fásításnak. A gyümölcsfás telepítés csak egy-két gazdaságban történik az 1920-30-as években, de nagyüzemi szinten a téeszekkel jelent meg. Sőt, egy-két újabb fafajtát még a 20. században is honosítottak, például a japán akácot.

Az 1920-as és 30-as évek lecsapolási munkálatai és a talajmunkák teljesen eltüntették a szikes tavakat -, „a totyogókat”. A kiszáradt Madarasi-tó melletti ősbörökások és az akácosok uralta területéből 63 hektárryt természetvédelmi területté nyilvánítottak.

1945 után rohamos fejlődés tapasztalható. Ugrásszerűen megnőtt a belterületi lakások száma, de a község a térségnek megfelelően még ma is tanyás jellegű, a népesség közel 40 százaléka külterületen lakik. 1989 után a földeket felosztották a gazdák között, de jelentős a parlagterület és kihasználatlanok a volt szövetkezeti tulajdonok. Ladánybene mezőgazdasági település, ipara jelentéktelen.

A térségére a nyílt, pusztai tájjelleg volt a jellemző a 19. századig.

A túlzott legeltetés, az erdők kivágása, valamint a tavak és nádasok lecsapolása felgyorsította a futóhomok elterjedését - innen kapta a Felső-Kiskunság ezen része a Homokság vagy Homokhátság elnevezést. A szárazság és az elsivatagosodás másik oka a nagy területen ültetett erdő volt, amely nagymennyiségű vizet igényelt és párologtatott el. Tehát a Homokhátság eredetét természeti földrajzi-ökológiai és kultúrföldrajzi tényezőkben is kereshetjük. Így lett Ladánybene környezete is kizárólag száraz, homokos talajú és nehezen művelhető.

A kezdetben csekély részarányal bíró szántók egyre nagyobb teret hódítottak, az erdőterületek nagysága is növekedett. A homokmegkötés érdekében végzett ültevényyszerű faállományokkal, tájidegen fajokkal kialakított erdősítések a pusztai táj jellegtelenedését, a zártabb tájkép kialakulását hatványozottan eredményezte.

A föld gyenge minőségű homokos talaj, amelynek négytizede szántó, 30 %-os az erdő aránya, 15 % gyepek és alig 4 % a munkaigényes kert-gyümölcsös-szőlő terület aránya. A különböző típusú területhasznosítások keverednek, a területen található gyepek, erdők, szántók, nádasok, mocsarak, szőlők és gyümölcsösök szövete jellegzetes mozaikos tájszerkezetet hoz létre.

Természetvédelmi érintettségű területek a KNP Igazgatóság adatszolgáltatása szerint a következők:

1.13. A települési zöldfelületi rendszere

A település növényzete: a házak kertjei, a parkok, az utcafásítások, erdők együttesen alkotják a község **zöldfelületi rendszerét**, amely döntően természeti alkotó elemek együttese. A zöldfelületi rendszer szoros kapcsolatban áll a tágabb települési környezet táji-természeti elemeivel, és azok adottságaitól függ. A táj és a zöldfelületi rendszer egyes elemei között fennálló ökológiai, térszerkezeti és funkcionális kapcsolat szorosabbá tételét, vagyis a zöldfelületek folyamatos, összefüggő hálózattá fejlesztését az indokolja, hogy ezáltal felerősödik a településre ható kondicionáló szerepük is.

A település növényzettel tartósan vagy időszakosan fedett térségei különböző terület-felhasználási egységekben jelennek meg: belterületen zöldterülethez, beépítésre nem szánt különleges területhez, közlekedési területhez tartoznak; ehhez kapcsolódnak külterületen az erdő -, a mezőgazdasági -, és a természetközeli területek biológiaiilag aktív felületei.

A zöldfelületek különböző rendeltetések lehetnek, elsődlegesen termesztési (kertek, gyümölcsösök, erdők, szántók) vagy kondicionáló (közjóléti hatású, ökológiai, rekreációs, esztétikai szolgáltatásokat nyújtó közparkok, speciális funkciójú zöldterület jellegű intézmények) célt szolgálhatnak. Ezeknek azonban közös jellemzőjük, hogy mindegyikük növényegyüttese jelentős nagyságú asszimiláló, párologtató levéltömegükből adódóan meghatározó szerepet töltenek be a település helyi klimatikus és környezeti viszonyainak alakításában. Ezért - főként külterületen - a leginkább életképes, a helyi adottságokhoz alkalmazkodó őshonos, tájbaillo fa- és cserjefajok alkalmazása kívánatos.

A közcélú zöldfelületek, zöldfelületi létesítmények a használat jellege szerint *korlátlan közhasználatú zöldfelületek, korlátozott közhasználatú zöldfelületek, közhasználat elől elzárt zöldfelületek* típusba sorolhatók.

Közparkok, közkertek

A zöldfelületi rendszer legfontosabb belterületi elemei, korlátlan használatúak, mivel kondicionáló, rekreáló és esztétikai hatásukat a község minden lakója élvezheti.

Ladánybenén közpark besorolásnak megfelelő terület, vagyis 1 ha-nál nagyobb mérettel és komplex funkciókkal rendelkező park nem található a településen. Közkertnek (Zkk-1) minősül a két meglévő zöldfelülettel fedett tömb: a központi park a Fő utcában és a Kossuth utcában elterülő játszótér.

A *központi park* a település központjában a Községháza előtt elterülő díszter. A park elsődlegesen esztétikai és ökológiai szereppel bír. Reprezentatív kialakítású, emlékművekkel díszített, igényes burkolattal, kerti berendezésekkel kialakított tér. A jól karbantartott park szép növényzettel, gazdag növényállománnyal rendelkezik, különösen az idős hársfák nyújtanak kiemelkedő látványt. A 3 db jó egészségi állapotú, 90-110 cm törzsátmérőjű nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) nagy értéket képvisel, érdemes lenne helyi védelem alá helyezni ezeket.

A másik közkert - a Szent Ábrahám park - nagy mérete miatt (közel 1 ha-os) bír jelentős szereppel a község zöldfelületi rendszerében. Ebben található a település közterületi játszótere, és kondipark is elhelyezésre került az erősítő edzéseket kedvelő felnőttek számára. Az eszközök megfelelőek és változatosak, csak a felületek kívánnak korszerűsítést: a padokhoz vezető jól járható burkolt felület hiányzik, az ütéscsillapító homokfelületek és közöttük az egyenetlen felszínű gyepterület nem esztétikus, csekélyebb használati értékkel bír, és erősen karbantartásigényes.

A játszó- és sporteszközök közé új fákat telepítettek. A parkterület másik felén megmaradt a hajdani erdős liget idős fákkal (főként akác- és szilfákkal), amely magában rejt egy későbbi parkfejlesztés (sétautak, pihenőhelyek, egyéb funkciók) lehetőségét.

A települési zöldfelületi rendszer összekötő elemei – fasorok

A közlekedési területen, az utak mentén telepített fasorok, zöldsávok: a zöldfelületi rendszer tömbszerű elemei közötti és a környező fás állományok és természetszerű területek közötti

összekötő elemek, melyek a kapcsolat megteremtésével javítják a település ökológiai adottságait (pl.: por- és zajszűrés, átszellőzés elősegítése).

Ladánybene utcáiban a fásítás eltérő mértékű. Vannak egységes fasorszakaszokkal rendelkező utcák, és vannak, ahol a füvesített zöldsávban ritkábban található fa. A zöldsávok rendezettek, sok cserje, örökzöld is színesíti az utcaképet.

Az utcákban – ahol az utcaszélesség és a közműhálózat lehetővé teszi – a fasorok fokozatos kiegészítésére kell törekedni a helyi adottságoknak megfelelő fafajokkal.

Egy település zöldfelületi ellátottságát a lakosság által igénybe vehető zöldfelületek nagysága és ezek térbeli elhelyezkedése határozza meg. A községben települési szintű, változatos rekreációs lehetőséget biztosító, megvalósult nagyméretű közpark nem található - bár ezt a funkciót a sportterület részben pótolja -, de a közkertek összmenyisége elég jó ellátást biztosít a településnek.

A szabadidőpark megvalósulásával javulni fog a zöldfelületi ellátottság minősége.

Ladánybenén elsősorban nem a zöldfelületek mennyisége jelent problémáját, hanem azok térbeli elhelyezkedése. A település központja, intézményei, a főbb utak is a község délnyugati részében koncentrálódnak, a különböző típusú zöldterületek is ebben a térségben találhatók. A község többi negyedében csak az utcák zöldsávjaiban jelenik meg zöldfelületi elem. Az aránytalan elhelyezkedés következtében nem egyenletes a településrészek zöldfelületi ellátottsága, az északi településrészekből több időt vesz igénybe, nehezebb a zöldfelületek elérhetősége.

A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai konfliktusokat okoznak a mezőgazdasági térségben. Ezek mérséklésében a mezőgazdasági területeken a környezettudatos, ökológiailag fenntartható termesztéstechnológia elterjedése jelent segítséget. Főként külterületen fontos a leginkább vitális, a helyi és klimatikus adottságoknak megfelelő növényválasztás, fásítás.

A zöldfelületek kiemelt jelentőséggel bírnak egy település számára a harmonikus, otthonosságot árasztó nívós lakókörnyezet megteremtése szempontjából. A különböző rendeltetésű zöldfelületek - elsődlegesen termesztési célú (kertek, gyümölcsösök, erdők, szántók) vagy kondicionáló szerepű (közjóléti hatású, ökológiai, rekreációs, esztétikai szolgáltatásokat nyújtó közparkok, kertek) – közös jellemzője, hogy mindegyikük növényegyüttese jelentős nagyságú asszimiláló, párologtató levéltömegükből adódóan meghatározó szerepet töltenek be a település helyi klimatikus és környezeti viszonyainak alakításában. A táj és a zöldfelületi rendszer egyes elemei között fennálló ökológiai, térszerkezeti és funkcionális kapcsolat szorosabbá tételét, vagyis a zöldfelületek folyamatos, összefüggő hálózattá fejlesztését az indokolja, hogy ezáltal felerősödik a településre ható kondicionáló szerepük is.

A település zöldfelületi rendszere a zöldterületekből /közparkok, közkertek/, a zöldfelületi intézményekből /temetők, sportpálya, strand/, az egyes létesítmények kertjeiből /intézménykertek, lakó- és üdülőterület kertjei, gazdasági területek zöldfelületei/ és a zöldfelületi elemeket összekapcsoló, utak mentén álló fasorokból áll.

1.14. Épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

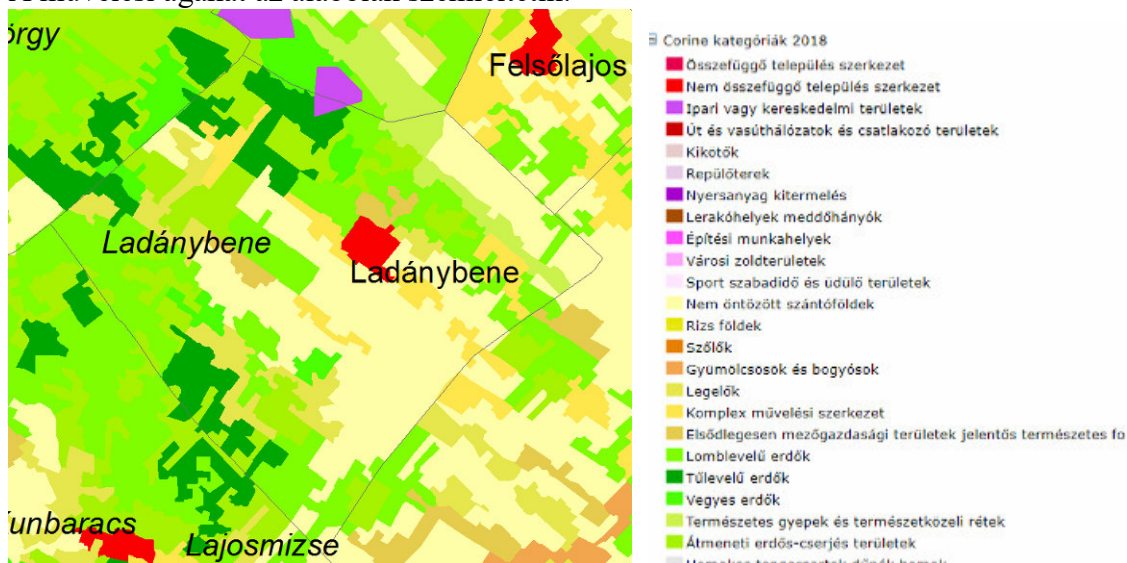
1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A fokozatosan kiépülő, szervesen fejlődő belterület az É-D és a K-Ny utak metszésében található. Lakóházas beépítés, mint meghatározó belterületi területfelhasználás sajátosságait az adott kor építészeti igényeinek megfelelő épületek sora határozza meg.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján a belterület nagy részén lakóingatlanok találhatók. A belterület súlypontjában találhatók a közintézmények. A gazdasági beépítések a belterület határán és külterületen találhatók.

A művelési ágakat az alábbiak szemléltetik:

(forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_corine_2006_2012/)

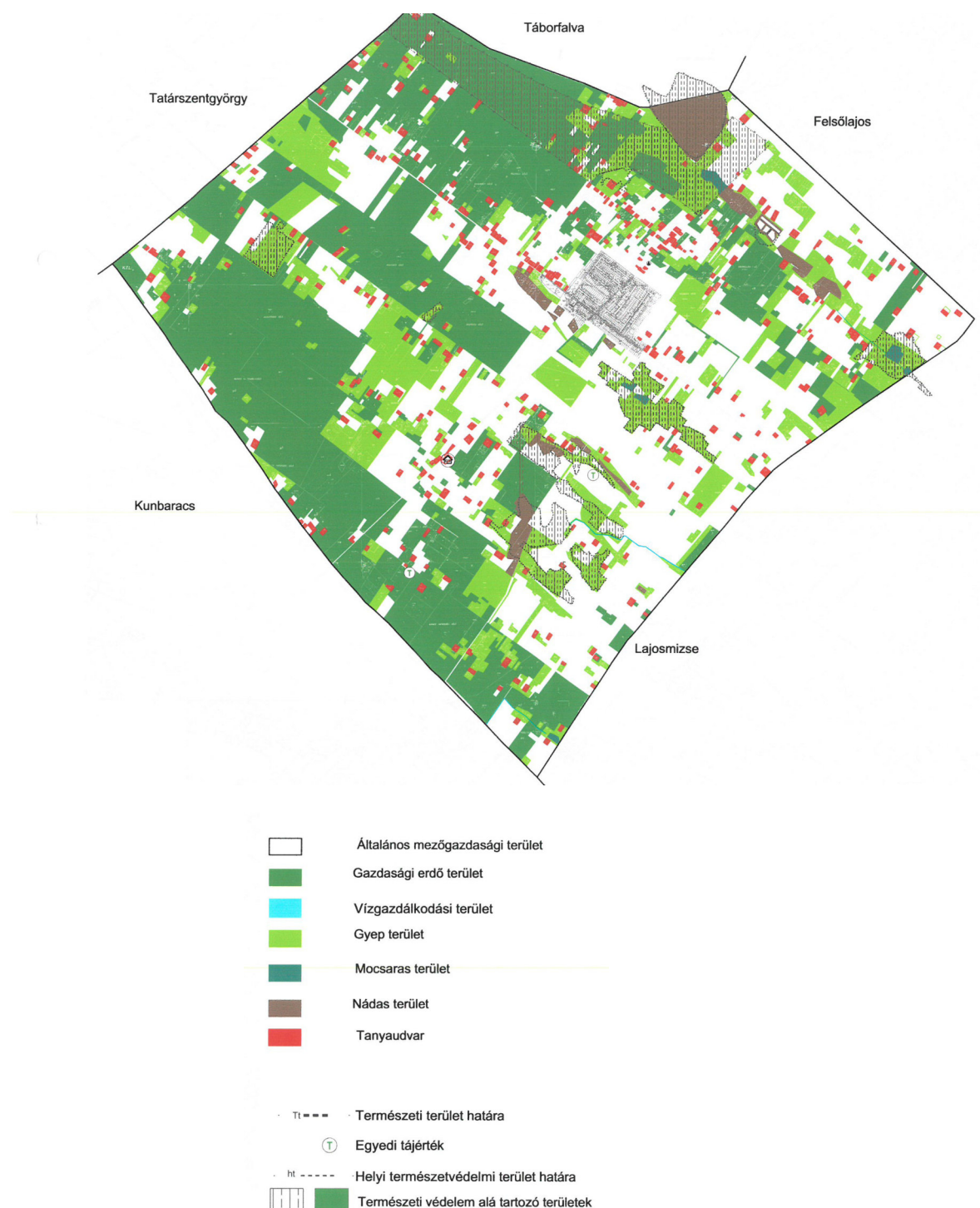
1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Beépített és beépítésre szánt területek a belterületeken és a külterületi beépítésekben találhatóak az alábbiak szerint:

¹1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

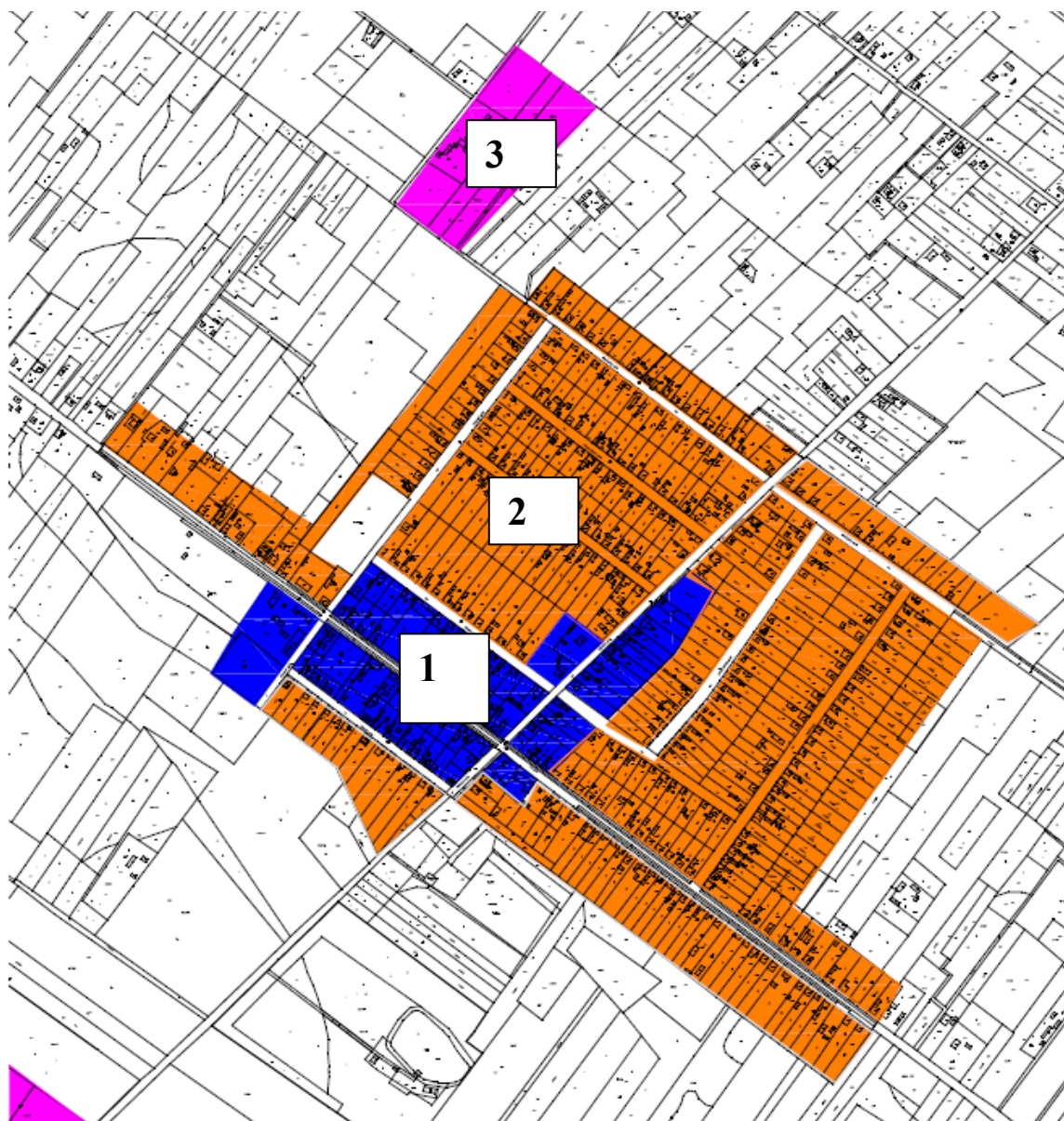
Az igazgatási terület településkarakterét az alábbi területfelhasználás határozza meg:

¹ A településképi arculati kézikönyvből (TAK) átvéve

Eltérő karakterű területek

Településkép szempontjából meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

1. Történelmileg kialakult településközponti karakter
2. Településképet meghatározó vegyes beépítésű karakter
3. Ipari karakter

1. Történetileg kialakult településközponti karakter

Ladánybene utcaképe utcáról utcára járva változik, nem csodálkozhatunk ezen, hiszen az elmúlt évek viharai a településképen is nyomot hagytak. Az építészeti kultúra és divat jól tükröződik a heterogén utcaképen. Jól megférnek egymás mellett a sátortetős 60-as évekbeli lakóházak és a tetőtér beépítéses 80-as évekbeli lakóházak. A településközponti terület lehatárolása, inkább funkcionális alapon történt, mint építészeti karakterek miatt. Itt találhatjuk a főutca két oldalán az intézmény és közösségi épületeket. Az épület állomány építészeti megjelenése nem egységes inkább nagyon is eltérő, melynek további átépítésével az utcakép javítható.

2. Falusias karakter

A falu jelleg adó épületei, az 1950-70-es évek között épült „Kádár-kockák”. Sok helyütt máig egységes térfalakat alkotnak. Ez a fajta építészet nem sok helyet hagyottt egyéni kreativitásnak, igaz, a túlzóan individualista kilengéseknek sem. A mezőgazdaság prosperitásának javulásával párhuzamosan az 1980-as évekre emelkedett a vidéki életszínvonal és megnőtt a házak mérete. Szerencsére a folyamat Ladánybenén nem vezetett az utcaképek egységének felbomlásához.

Az épületek főként telekhatárra építettek, tetőgerinc iránya változó. Az átépítések során a régebbi 30-as évekbeli utcára merőleges gerincű, aszimmetrikus tetőgerincű épületek mára már eltűnőben vannak.

A területen a vidéki életformának, gazdálkodásnak megfelelő, de akár a kertvárosi életre vágyók igényeit is szolgálni tudó, jellemzően egyedi-családiházak tömbök találhatók.

Tekintve, hogy a település magja rövid idő alatt, szervezeten épült fel, utcaképei, arculata meglehetősen egységes maradt, ámbar az 1990-es éveket követő, a korábban sokkal inkább egyediségre törekvő újabb házak árnyalják ezt az egységes arculatot, de a településképet drasztikusan megbontó, túlzó beépítések ritkák.

3. Ipari karakter

A település történeti hagyományait tekintve mezőgazdasági település, itt a lakosság főként mezőgazdaságból élt. Ipari területek nem jelentősek.

5. Mezőgazdasági monokultúrák

4. Természeti karakter

4. Tájat meghatározó mezőgazdasági tanyás, erdős terület

A külterület természetes területen kívüli része az ember keze nyomát viselő kultúrtáj.

A község területén 1870-ben 150-en laktak, majd 1930-tól 1960-ig a népességszám meghaladta a 2000 főt. Az 1990-es népszámlálás idején mintegy 1650 lakost számláltak. A község a térségnek megfelelően még ma is tanyás jellegű, a népesség közel háromtizede külterületen lakik.

A hagyományos kunsági tanyák, majorok, külterületi gazdasági egységek különböző funkciójú terei általában önálló –szabadon álló– épületekben kaptak helyet, a terjengős épület tömegek nem voltak jellemzőek. Utóbbi alkalmazása legtöbbször tájképi szempontból sem szerencsés.

Modern külterületi tanyák, inkább lakóház, mint gazdálkodás épületei

Erdőkarakter

Erdőterületek szóróványosan a teljes külterületen megjelennek. Összefüggő nagyobb erdők a dél-nyugati homokos területen és a Vadkerti tó környékén találhatók. A telepített erdők akác-, nyár-, és fekete-fenyő telepítések.

Természeti karakter

Ladánybene légifotója (forrás: google)

Ladánybene legszebb értéke a természeti tája, mely nagyon változatos képet mutat. Tálunk itt erdős területeket, kiszáradt szikes tómedret szintűgy, mint marha tenyésztő telepet.

Távoli tanya, természetes gyep terület.

1.15. Közlekedés

Ladánybene község Bács-Kiskun Megye északi részén, a Kecskeméti kistérségben helyezkedik el. A fővárostól a távolsága kb. 72 km, a megyeszékhelytől mintegy 26 km. A szomszédos települések Lajosmizse, Kunbaracs, Tatárszentgyörgy, Táborfalva, Felsőlajos. A települést két országos alsóbbrendű út érinti. Ezek a következők:

- 5202. jelű Taksony – Kecskemét összekötő út,
- 5212. jelű Ladánybene – Kerekegyháza összekötő út.

Az 5202. j. összekötő út a települési Fő úton halad két sávon, burkolatszélessége 6,0 m, szabályozási szélessége átlagosan 18,0 méter. Átlagos napi forgalma 1680 Ejármű/nap. Az út alsóbbrendű kapcsolatot biztosít Budapest és Kecskemét felé.

Az 5212. j. ök. út két forgalmi sávval rövid szakaszon halad a belterületen. Burkolatszélessége átlagosan 5,0 méter, szabályozási szélessége kb. 18,0 méter. Az út nyugati irányban az 51. számú főút felé biztosít alsóbbrendű közúti kapcsolatot.

A település külső közúti kapcsolatainak fő hiányossága, hogy az országos fő közlekedési hálózatához (5. sz. főút és M5 autópálya) közel fekszik a település, ugyanakkor ezek elérése csak nagy kerülőkkel közelíthető meg.

A külterületi utak a Ladánybene és Lajosmizse határán lévő rövid burkolt út kivételével mind burkolatlanok.

Parkolási gondok általában nincsenek. Jelentősebb parkolási igény a központban és a Polgármesteri Hivatalnál van. A kiépített leállósávokban van elegendő parkolóhely. A központban a régi piac helyén van kijelölt parkolóhely. A temetőnél nincs szabályos parkolási lehetőség.

Kijelölt gyalogátkelőhely Ladánybenén nincs. Kétoldali gyalogjárda mindössze a Fő utcában van. A jelentősebb utcákban általában egyoldali járda van. A kerékpáros közlekedés helyi jellegű, kerékpárút nincs.

Üzemanyag – töltőállomás az 5202. jelű összekötő út északi részén van. Helyközi autóbuszok bonyolítják le az utazási igényeket. Közvetlen autóbuszkapcsolat van a következő fontosabb települések felé: Budapest, Kecskemét, Kunszentmiklós, Dunavecse stb. Külterületi autóbusz megállóhelyeken nincs autóbusz-öböl. Öböl jellegű megállóhelyek vannak a község központban az autóbusz megállóhelynél. Helyi tömegközlekedés nincs.

Vasúti közlekedés Ladánybenén nincs. A legközelebbi vasúti megállóhelyek a 142. számú menetrendi mező vonalán Táborfalván, Felsőlajoson és Lajosmizsén vannak.

1.16. Közművesítés

Belvízvédelem:

Ladánybene község a Duna-völgyhöz, azon belül pedig az I. övcsatorna vízgyűjtőjéhez tartozik, fő befogadója a Duna-völgyi-főcsatorna.

A külterületen található közcélú csatornák az alábbiak:

Az Állam kizárólagos tulajdonában lévő csatornák (főművek):

(A 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés b) pontja alapján)

- I. övcsatorna (027, 029, 038/1, 038/2 hrsz.)

- I. övcsatorna meghosszabbítása (035/13 hrsz.)

A csatornák kezelője: Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság

Egyéb vagyonkezelésben lévő csatorna:

- XXIII csatorna meghosszabbítása

Ladánybene közigazgatási területe a Dél-Duna völgyi *belvízrendszer* 03.03 számú Kunszentmiklósi *belvízvédelmi szakasz* területére esik. A terület fő befogadója az I. övcsatorna, melynek befogadója a Duna-völgyi-főcsatorna.

A település vízellátása (közműves vízellátás)

Ladánybene község önálló vízművel rendelkezik. A település belterületének vízellátása a helyi vízbázis fűrt kútjairól történik.

A vízmű üzemeltetője a BÁCSVÍZ Zrt. (6000 Kecskemét, Izsáki út 13.)

A vízellátás főbb adatai:

A vízellátás vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek száma:

az utoljára a 35300/1390-10/2021.ált. számú határozattal módosított 47.273-3/1996. határozat.

Vízikönyvi szám: V/955

Érvényes: 2022. július 31-ig

A vízmű éves lekötött vízigénye: 40.000 m³/év

A vízmű mértékadó kapacitása: 720 m³/nap; 40,2 m³/óra

A 2020-ban termelt vízmennyiség: 37.349 m³/év

Ladánybene átlagos napi vízigénye 2020-ban: 102,3 m³/nap volt.

Az adatokból látható, hogy a település vízfelhasználása megközelíti a lekötött vízigényt, azonban jelentősen alatta marad a vízbázis, vízmű és a hálózat mértékadó kapacitásának. Ebből következően a vízellátó rendszer (vízbázis, illetve vízmű) szabad kapacitással rendelkezik, vízigény növekedést ki tud elégíteni.

Üzemelő vízbázis:

A Ladánybene Községi Vízmű üzemelő ivóvízbázisának védőterülete, védőidoma kijelölésre került a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást biztosító vízellátási intézkedések védelméről rendelkező 123/1997. (VII. 31.) Korm. rendelet értelmében.

Ladánybene vízmű kútjainak védőterülete, védőidoma a 35300/2446-8/2018.ált. számú határozattal módosított 91.720-1-11/2013. számú határozattal (Vízikönyvi szám: V/955) került kijelölésre, mely engedély 2028. augusztus 31-ig érvényes.

Az engedély határozatban foglaltak szerint az AQUIFER Kft. (1041 Budapest, Károlyi István u. 21-23. A ép. I/8.) 2012 évi modellezési vizsgálatainak eredményeként Ladánybene vízmű kútjai védőterületének belső védőövezete került kijelölésre.

A védelem alá helyezett vízkészlet nagysága: 55.000 m³/év (éves átlagos víztermelés)

A hatályos határozatban előírt védőövezet, védőidom lehatárolások:

A védőterület belső védőövezetének felszíni határai mindkét kútnál a kútpalást körüli 10 m sugarú kör, mely mindegyik esetben a kutak ingatlanán belüli területek.

- A külső védőidomnak felszíni metszete nincs, védőterület kijelölése nem szükséges.
- A hidrogeológiai „A” és „B” védőidomnak felszíni metszete nincs, védőterület kijelölése nem szükséges.

A vízmű kutak 5 és 50 éves elérési idejű áramvonalai nem érik el a felszínt, tehát csak rétegbeli védőidom (a felszín alatti térben lehatárolható térrész) kijelölése szükséges. Az 50 éves elérési idejű hidrogeológiai „B” védőidom legmagasabb pontjai a felszín alatt -100 m-re (-30 mBf.) található.

(Az 50 éves elérési időhöz tartozó védőidom felszíni vetülete egy ~3,8 km hosszú és ~300 m széles hosszúkás alak.)

Szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás

A településen jelenleg szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep nincs kiépítve és kiépítését a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló többször módosított 25/2002. (II. 27.) Korm. rendeletben foglaltak sem indokolják, ugyanis Ladánybene 2000 lakosegyenértéknél (LE) kisebb terheléssel jellemezhető szennyvízkibocsátású, normál területen lévő agglomerációba nem tartozó település. (Ladánybene nem szerepel a rendelet mellékleteiben.)

Ennek ellenére *elkészült Ladánybene és Felsőlajos szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása közös szennyvízelvezetési agglomeráció kialakításának megvalósíthatósági tanulmánya*, melynek „A” változatát az OVF elfogadta.

Energiaellátás

Ladánybene energiaellátása jelenleg a villamos energiára és a földgázra épül. A fosszilis energiahordozók közül a földgáz felhasználás a leginkább meghatározó, a kilencvenes évek óta a belterületen, a belterület környéki lakó és gazdasági területeken kiépült a vezetékes gázhálózat.

Földgázellátás

Ladánybene község belterületének földgázellátását a belterületre ÉK – ről érkező kiépített 6 bar nyomású *nagyközép-nyomású gázvezetésekről* biztosítják.

A belterület ÉK – i szélén a 010/49 hrsz.-ú ingatlanon található a *község gázfogadó állomása*, ahonnan 3 bar nyomású gázvezeték hálózat került kialakításra a település gázellátására.

A gáznyomás-szabályzó nyomásfokozata 6/3 bar.

Villamos energia ellátás

Alaphálózat:

Nagyfeszültségű villamos energia átviteli, illetve alaphálózat és biztonsági övezeteik Ladánybene közigazgatási területét nem érintik.

Közép- és kisfeszültségű hálózat:

A község villamos energia ellátása a közép- és kisfeszültségű, illetve kisfeszültségű hálózatokon keresztül biztosított.

A község villamos energia ellátása több oldalról (ÉNy – ról Tatárszentgyörgy, DK – ról Lajosmizse, valamint ÉK – ról Felsőlajos irányából) biztosított. A település ellátását a belterületre DNy – i, DK – i és ÉK – i irányból bekötő 20 kV-s elektromos légvezeték hálózatok biztosítják.

A belterületre bekötő 20 kV-s hálózatokról leágazva épültek a belterületi – általában – oszloptranzformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kiefeszültségű – általában – légvezeték hálózatok épültek.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás

Ladánybene közigazgatási területén mind az önkormányzati, mind pedig az egyéb intézmények és létesítmények energiaellátásában jelenleg *igen csekély arányt képvisel a megújuló energia felhasználása*. Ezek általában kis kapacitású, illetve háztartási méretű napelemek, napkollektorok, szélkerekek.

A Községi intézmények egyéb megújuló energiákat és azokat hasznosító berendezéseket (geotermikus energia, biomassza, biogáz üzem, stb.) a fentiekén kívül nem használnak. Továbbá a termelő szolgáltató tevékenységek esetében sem tudunk jelentősebb megújuló energiahasznosító rendszerek üzemeltetéséről.

Az iskola mellett épülő tornaterem fűtése (és hűtése) a tervek szerint hőszivattyúval történne.

Néhány külterületi ingatlanon biomassza felhasználásával apríték kazánnal történik a létesítmények fűtése.

A közigazgatási területen 2 db meglévő 0,5 MW-s napelemes kiserőmű (napelem park) található 20 kV-s légvezeték hálózat közelében, mellyel közvetlenül a hálózatra termelnének elektromos áramot.

A meglévő 0,5 MW-s napelemes kiserőművek a közigazgatási terület DK – i szélén a 015/23 és 015/25 hrsz.-ú ingatlanon találhatóak.

Elektronikus hírközlés (távközlés, műsorszórás, adatátvitel)

A kiépített vezetékes, illetve vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók a község teljes közigazgatási területét lefedik. A belterületen kiépültek a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatok, míg az egyéb külterületi létesítmények területén a szolgáltatás vezeték nélküli rendszerekkel biztosított.

A közigazgatási területen az alábbi gerinchálózatok (optikai és/vagy réz kábel hálózat) üzemelnek:

Az 5202 jelű közút mellett húzódik a Magyar Telekom Nyrt. Lajosmizse-Ladánybene gerincvezetéke (körzet földkábel), melyről ágazik le a település belterületét ellátó vezetékhálózat.

ÉK – ról Felsőlajos közigazgatási területéről földút mentén érkezik és a belterületet ÉNy – ról megkerülve halad tovább az 5212 jelű közút mentén Kunbaracs közigazgatási területére az OPC Networks Kft. Kerekegyháza-Felsőlajos optikai földkábel gerincvezetéke (körzet kábel).

A község belterületén a Magyar Telekom Nyrt. és az OPC Networks Kft. üzemeltetésében lévő elosztó hálózatok (optikai és/vagy réz kábel hálózat) üzemelnek.

A Magyar Telekom Nyrt. települést ellátó gerincvezetéke az 5202 jelű közúton, majd a Fő u.-n épült a telefonközpontig.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Talaj

Ladánybene térsége a Duna-Tisza közti síkvidék ÉNy – i részén, ezen belül a Kiskunsági-homokvidék ÉK – i területén, a Kiskunsági-homokhátra eső **tájegység** É – i részén helyezkedik el a 114-139 mBf.-i tengerszint feletti magasságon.

A terület enyhe lejtésű a belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya ÉK – ről DNy – i irányú. Az alacsonyabb területek a belvízcsatornák mentén a közigazgatási terület D – i, DNy – i részén találhatóak 114-120 mBf. magasságon, a magasabb területek a közigazgatási terület ÉK – i, É – i részén találhatóak, míg a belterület a közép magas részen (~121-126 mBf.) települt.

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények.

Ezt fokozzák – a következő fejezetben részletezendő – a talaj vízföldtani, vízgazdálkodási tulajdonságai.

Ezek mellett a ladánybenei talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, mely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a közigazgatási terület D – i, DK – i része deflációra hajlamos terület.

A jellemző ÉNy – i széliránynak és a helyenkénti viszonylag kedvezőtlen talajszerkezeteknek, valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően, továbbá az út menti védőfásítások eltűnése miatt az igazgatási terület egyes részein előfordulnak időszakosan **deflációra érzékeny** területek.

A Ladánybene térségi **talajok vízgazdálkodási szempontból** a közigazgatási területen általában az igen nagy víznyelésű és vízvezető képességű, gyenge vízraktározó képességű, igen gyengén víztartó talajok, míg a közigazgatási terület DK – i részén foltokban a gyenge víznyelésű, igen gyenge vízvezető képességű, erősen víztartó, kedvezőtlen vízgazdálkodású, lápos réti talajok, a közigazgatási terület É – i, ÉK – i részein foltokban pedig a nagy víznyelésű és vízvezető képességű, közepes vízraktározó képességű, gyengén víztartó talajok a jellemzőek az egész szelvényben viszonylag egyenletes mechanikai összetétel mellett.

Vízföldtani szempontból a talajvíztároló kőzetek a területen a pleisztocén és holocén kiváló vízvezető képességű homok rétegek.

A rétegvíztárolók a pleisztocén fluvioeolikus homok, kavics rétegek.

A közigazgatási terület talajai egyöntetűen az „áteresztő” típusba tartoznak.

Termőföld jellemzők:

Az Unió irányelvek és különböző programok, valamint az erre vonatkozó jogszabályok egyik legfontosabb alapelve az egyre csökkenő **mezőgazdasági termőterületek, termőföldek** védelme. Ezen belül az átlagosnál jobb minőségű termőföldek védelme (művelési ágának megfelelő hasznosítása) élvez prioritást.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. értelmében termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevétele – lehet használni. Külterületen termőföld igénybevételekor a takarékos terület felhasználást kell megvalósítani. A település területén sem kiváló, sem pedig jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatóak

A térség talaj- és talajvízszennyezésének jellemzése:

A település területén egyes bezárt kommunális létesítmények területének a kivételével várhatóan örökölt talaj- és talajvízszennyezéssel nem kell számolni.

A településen kommunális létesítmények (szilárd hulladéklerakó telep, folyékony hulladék leürítő hely, állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítmény (állati hulladék-temető))

nincsenek és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – korábban sem voltak, így ehhez kapcsolódóan talaj- és talajvíz szennyezéssel nem kell számolni.

Egyéb a település területén meglévő, megmaradó létesítmények üzemeléséhez kapcsolódóan ismereteink szerint talajszennyezéssel nem kell számolni.

Szennyeződéserzékenységi besorolás:

Ladánybene közigazgatási területének **szennyeződéserzékenységi besorolása: Érzékeny – felszín alatti vízminőség-védelmi – területek** a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet mellékletében foglaltak szerint (a felszín alatti víz védelme szempontjából).

A felszín alatti vizek jellemzése:

A felszín alatti vizek minőségi szempontból veszélyeztetettek.

A talajvízkészletek a település közigazgatási területének középső és Ny – i részén 25-28 m, a közigazgatási terület K – i középső sávjában 17-20 m, míg a közigazgatási terület K – i szélén 10-12 m mélységben a holocén és pleisztocén korú laza összletben találhatók, mely alatt a pleisztocén, majd a Felső-pannóniai és Alsó-pannóniai agyagos-homokos üledéksor következik.

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A talajvízszintek az utóbbi időszakban kezdetben kissé emelkedtek, majd csökkentek, a legutóbbi időben pedig emelkednek.

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek alapján – a magasabb területeken -4,00 - -7,00 m, míg a mélyebb területeken -2,00 - -3,00 m (nyugalmi talajvízszint).

A rétegvizek Ladánybene közigazgatási területén a 17 – 35 m alatt kezdődő mintegy 120-150 m vastag pleisztocén és felső pliocén fluvioeolikus homok, kavics, valamint Felső-pannóniai rétegekben találhatók.

A rétegvíztárolók vízvezető képessége a közigazgatási területen egyöntetűen jó.

A kitermelhető rétegvizek (minősége) vas-, mangán-, ammónia-, arzén- és egyes helyeken metántartalma haladja meg általában a rendeletben előírt értékeket (II. osztályú).

A rétegvíztárolók vízvezető képessége a közigazgatási területen igen jó.

Levegőtisztaság és védelme

A településen található egyéb termelő, szolgáltató tevékenységek telephelyein sem jelentősebb pontforrás, sem pedig jelentősebb helyhez kötött diffúz légszennyező forrás nincs és várhatóan nem is létesül az alábbiak szerint.

A települési környezet levegőminőségét a gépjárműforgalom (ezen belül is a nehéz járművek arányának) növekedése kedvezőtlenül, míg a gázfűtés terjedése kedvezően befolyásolja. A belterület széli ingatlanok egy részének, valamint a külterületi tanyák, majorok, illetve egyéb gazdasági területek gazdasági épületeinek fűtése esetenként hagyományos tüzelőanyagokkal (vegyes tüzelésű kazánokban fa, illetve egyéb szilárd tüzelőanyag) történik. Javasoljuk ezen területeken is a vezetékes, vagy a tartályos gázfűtéses megoldások alkalmazásának szorgalmazását.

A belterületi porszennyezés csökkentését a telkeken és közterületeken növénytelepítéssel, illetve az utak burkolásával lehet elérni. **A növényi pollen szennyezés** a gyomnövények

(elsősorban a parlagfű) megfelelő irtásával és a zöldterületek karbantartásával szorítható vissza.

Hulladékkezelés

Ladánybene közigazgatási területén keletkező települési (kommunális) **szilárd hulladékok** a kecskeméti regionális rendezett szilárd hulladéklerakóra kerülnek évtizedek óta.

A szervezett szállításra vonatkozó kötelező közszolgáltatást csak 1998-ban vezették be a településen. (1998 után az első időszakban az örkényi lerakóra, majd Iszákra szállították a hulladékokat.)

A rendezett hulladéklerakó a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő műszaki védelemmel került kialakításra.

A települési szilárd hulladékok szállítását a *DTkH Nonprofit Kft. (6000 Kecskemét, Kisfái tanya 248. 0737/12 hrsz.)* végzi közszolgáltatás keretében.

Ladánybene közigazgatási területén jelenleg nincs és – egy a 90-s évek elején bezárt és erdősített szilárd hulladéklerakó kivételével – a korábbiakban sem volt kijelölt szilárd hulladék lerakó.

Ezen lerakóról nem rendelkezünk sem a kialakításra, sem az üzemeltetésre vonatkozó adatokkal, jelenleg már a létesítménynek a nyoma sem található meg.

A Ladánybenét is érintő **Duna-Tisza közti Hulladékgazdálkodási Rendszer** a társulást alkotó települések komplex hulladékgazdálkodási problémáját kezeli.

A településnek folyékony hulladék leürítő helye nincs és korábban sem volt.

A település közigazgatási területén jelenleg nincs és a korábbiakban sem volt **kijelölt építési törmeléklerakó**, így a település mentes ennek esetleges környezeti hatásaitól.

A település területén keletkező csekély mennyiségű építési törmelék 1998-tól a kecskeméti regionális szilárdhulladék kezelő telepre szállítják.

A Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Programban foglaltak szerint a rendszert alkotó különböző hulladékkezelő és -elhelyező létesítmények közül (a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés mellett) Ladánybene területén 1 db **hulladékgyűjtő sziget** üzemel a Polgármesteri Hivatal mögött, ahol jelenleg csak üveghulladékot gyűjtenek.

Vizuális környezetszennyezés

Településen vizuális környezetszennyezést a leromlott, romos tanyák és a felhagyott műveletlen mezőgazdasági területek jelentenek.

1.20. Települési klíma

A települési klíma kialakulása alapvetően a beépítettség mértékétől, a burkolt és a zöldterületek arányától, valamint a belterületi zöldfelületek minőségétől függ. A sajátos települési klíma alapvetően hőtöbblettel, megváltozott lefolyási és légáramlási viszonyokkal, valamint levegőminőségi problémákkal időszakosan a nyári hőhullámok idején jelentkeznek

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

Ladánybene mező- és erdőgazdasági jellegű település. Mezőgazdasági területei jellemzően természetes gyepek vagy homoktalajok. A homokhátsági vízszintcsökkenés tovább csökkenti a mezőgazdaság jövedelemtermelő-képességét. A homoktalajok további erdősítése várható. Térszerkezeti, földrajzi helyzetéből adódóan a közeli kisvárosokkal és Kecskeméttel való kapcsolata tovább javítható.

Belterülete szabályos mérnöki osztású, ahol a teljes közművesítés megvalósulhat.

A hasonló helyzetű és adottságú településeknél élhetőbb, rendezettebb a település.

Természeti adottságaira építve idegenforgalmi szerepköre tovább növelhető.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

Ladánybene élhető, népességét megtartó, fejlődni képes település, amely otthonos, biztonságos lakóhelyi környezetet és bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít polgárai számára. Az itt élők kötődnek a településhez és aktívan tesznek is a település fejlődésért. A munkalehetőségek és a magasabb szintű szolgáltatások biztosítása tekintetében Ladánybene tudatosan építhet Kecskemét közelségére, ugyanakkor a helyi természeti környezet változatos értékei révén sikeresen „meg is szólítja” a város pihenésre, rekreációra vágyó lakosságát.